

14

Λαογραφία

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Μουσ. VIII 16/1970

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-10/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Λαοδικηνόν
(παλαιότερον ὄνομα : Τεβερηλή), Ἐπαρχίας Κιλικίας,
Νομοῦ Κιλικίας
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Μιχαὴλ
Παπαδόπουλος.. ἐπάγγελμα διδάσκαλος
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Λαοδικηνόν - Κιλικία
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ἔκ. μετ' ἑαυτὸν
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Θεόδωρος Παπαδόπουλος

ἡλικία... 61... γραμματικαὶ γνώσεις ἀπόφοιτος δη.

μαθητῶν... τόπος καταγωγῆς Αργυροῦπο-

λιν - Τραπεζούντας - Μ. Ἡεσίας ἐξομολογῶ το 1922

β) Βασίλειος Νικηταίου διδάσκων ἐκ Τραπεζούντας

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Τὰ πλεονά τμήματα ἦσαν διὰ βο-
σκήν, ἐντὺ τὰ δασώδη διὰ βοσκήν

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Ἐνηλλάσσοντο

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μονὰς κλπ.
ἐκ φυσικῶν πρόσωπων

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; καὶ μετὰ τὴν γάμον ὅλα τὰ μετὰ τὴν
ἰδιοκτησία συνερχομένη μετὰ τὴν πατρὶδα

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... *Εἰς... ἀμφότερα*.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ναί*.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

... *ὡς... ἀπὸ τῶν τοιαῦτα εἰς τὴν περιόχην* -

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *2Η... ἐκ τῆς πόλ. καὶ ἐξ ὁδοῦ*.....

καὶ ἐργάζοντο τὰ τόπων.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς· ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

μ.ε. ... ζωϊκὴν καὶ φυτικὴν ...

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... τ.ε. ... 1951

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ἀπὸ τ.ε. 1924 τὸ σιδηροῦν ἄροτρον, αἱ γεωργικαὶ δὲ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1960

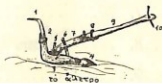
- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἐκ τοῦ Μπαλτσάρ και ἡ προμήθεια αὐτοῦ ἐγένετο ἀπὸ τὴν ἐλβετὶ (ἑλβετὶ) ἢ Ἀμερικανικῇ κατασκευῇ τύπου ὀλβερ. ἢ τοῦ ἰσπανοῦ καὶ ἰταλικοῦ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου μὲ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίαις τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. τ.ε. Μάρτι 1960

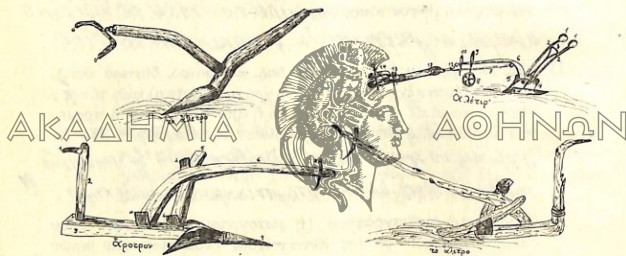
1. λ.α.β.α.ε.	4. ρ.δ.α.	7. ἄ.ζ.α.ν.α.	10. οὐ.ρ.α.
2. χ.ε.ρ.ν.λ.ι.	5. ὕ.ν.ι.	8. γ.α.ν.τ.ζ.α.ι.	
3. γ.α.ν.θ.ι.	6. κ.ι.δ.ε.δ.	9. γ.τ.ε.ρ.ο.	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... 1960
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 1964

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 1964
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ 1952
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. Δ. Τ. Γ. Χ. Ν. Τ. Η. Σ. (Γ. Δ. Β. Ε. Τ. Α. Σ.) ..

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὧλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

ἦτο τὸ ἴδιον δι' ὅλα τα χεμάτα.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

ἐκ σιδήρου.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

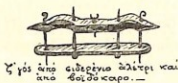
σκεπάρνι, τρεκάρνι, ἀρίδα, ριγί, κοπίδια.....

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *βοεῖς*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... *δύο γαῖα*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... *ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευῦλες, πιζέυλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

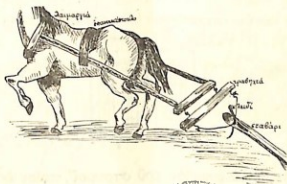
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *f*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *✓*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *ε*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ τὰ προσδεθῆναι
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά,

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος), 2) γυναῖκα, 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε, πρὶν ἢ συνιθεῖα εἰς τὸν τόπον σας, ἡλικίαν, ἀριθμὸν, ὄνομα, ἑκαστοῦ

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

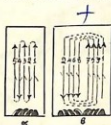
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Τὰ κατευθύνει, χωρὶς σχοινί, μ.ε. φάνουν τὴν
β. α. κ. ε. ι. τ. ρ. α.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... *ὀργωνύεται... περιφερειακῶς... κ.λ.π.* (β)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σποριάς, ντάμες, σιαστές, μεσδραδές κ.λ.π.); ... *γ.λ.κ.λ.π. εἰς περιφ.*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακιάν; *ε.π.ο.ρ.ι.α.*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὕνι: καθέτως, πλάγιως, βαθιὰ κλπ. *κ.λ.π.*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἔγινε τὸ τρίτον ὀργω-
μα τὸ α' ἐπὶ τὸ α' ὀργωμα, τὸ β'
διβόλισμα καὶ τὸ γ' ἦτο προετοιμασίη
τῆς σποράς. -*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... ; *ἔγινε ἕως δύο ἔτη ἔμεινεν τὸ χωράφι εἰς ἀφθ-
νάπαυσιν. -*
- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *τρίτη*
- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *μύνη τὸ
δισάκι!*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ, εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μ.ε. ἐλλείψ. ο.ε.δ.ζ.*

σιδηρᾶν ράβδον ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον.

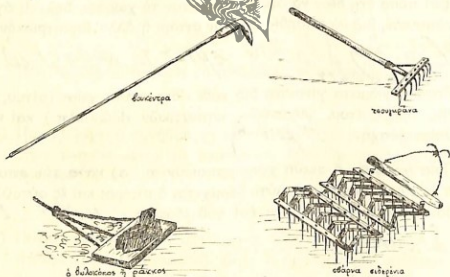
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα, ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *ε. βάρνισμα.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ἀν. ἐργονεὶς πο. δ. ζ. πα. λαο. ἑ. τερν. ε. ζ. φ. -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

μακρὴν (καὶ οὐκ ἐπαρκεῖται
πρὸς τὴν ἀνάγκην)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

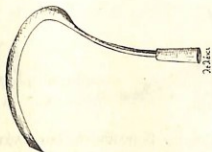
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

.....

Συγγενὲς ἀρνεύμεσθαί μοι καὶ εἶπον
ἡ δὲ βρεφάρια·

AKAΔHMA

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Ο. καλ.*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *ἀγκυλῆς*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *ἀνδρ. καὶ γυν.*

καὶ μ. γ. ἐξέριπν.

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; . *εἰ. τὸ ἀφικε.*

ρὺ. χεῖρι. ἔφερον. λαλαμαριές. (ἐλίκις)...
διὰ τὰ κνή. πρὸς τὴν καὶ ἐκ τῆς...
ματ' ὅλην τὴν ἀρσιν. ἔφερον. φωνοφ...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Προτίμω μὴ δεικνῶ. Ἀνεξέρω
μὴ γίγ. —

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. *Ε. ΤΡΑΓ. Μ. ΔΟΥΒ. Α. Χ.*

τραγούδια ; Καταγράψατε αυτά. ε. τραγουδούσα
Διαφοροτ. τραγούδια άσχετα με
τον Θερμικό -

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι; (Εἷς τινες τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάφον, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερώς, όπου υπάρχει σχετικόν ἢ ἄλλο τι, ἐξισμὸν καὶ... πρὸς... καὶ... πρὸς...

Τέλος του θέρους, θέτουν ένα
μικρό μικρό αβύρστον εις καλήν
τοσφύραν, τὸ ὁποῖον θερίζουν στου-
ροειδῶς. —

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πρόσον χρόνον;.....

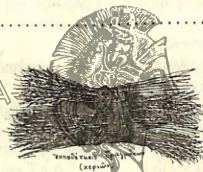
Από τον πατέρα του διαβιβάζει το έργο του
της πατρίδας. —

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὰ δεμάτια τὰ ἔδενε εἰδικὴ φράση,....
ὁ δὲ γυν (μπαρδῆ) μ. ἐ. τὰ ἴδια τὰ...
ε. παρτα. —

.....
.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; ...

Τὰ δεμάτια συνεκεντρώοντο εἰς ἐν. τὴν...
περιεχόμενα. εἰς τὴν ἐξ. τὴν...
ν. ἐξ. —

.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου). Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργεια τοῦ, ἐπεὶτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

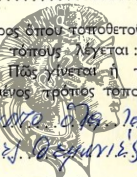
Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

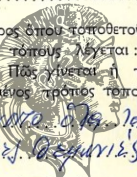
Ὁ λαὸς τὰ δεμάτια μετέφερε εἰς τὰ
ἐξ ἑνὸς. —

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

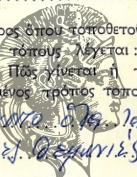
ἀκαδημαϊκὸν ἐπὶ τῇ θεμωνίᾳ καὶ ἐξ-
κεντρικῶς. —

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χρόνον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ὦν τὸ ἀλώνι. —

.....

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν;

ἐξ ἑνὸς χωρίου καὶ ἐξ
ἑνὸς ἐπαρχικοῦ. —

.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*καὶ οἱ ἀρχιερεῖς εἶχον καὶ τὰ ἴδι-
α καὶ ἑαυτῶν. —*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *ἔρχεται*

πρὸς τὸ ἵερὸν ἱερὸν καὶ ἔρχεται πρὸς τὸ ἵερὸν Ἀθηνῶν

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *χωματῶν. —*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) *καθαρίζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον*

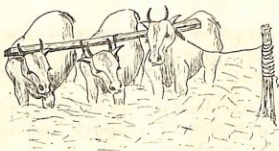
*τὸ διὰ φόρου χρυσοῦ καὶ κατόπιν γίνεται
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου διὰ καπνικοῦ
φάτου καὶ κρήνου βοῶν. —*

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *πρὸς*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδῆποτε ἄλλον.

Σχεδιάσται. 19' Δεμάσις μ.ε. 19' Εἰσάχυσ. η.ρ.οί.
Τά... κ.ε.κ.τ.ρ.α.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῖως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ὁλῖνος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.) ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴν περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

[illegible][illegible]

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

ἀπὸ 7 π.μ. πρῶτος β.ε.χρ. π.μ. καὶ ποτὴν
τὸ ἑλάνι

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ῥοδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ...

δ.φ.ε.ρ.ρ.τ. τ.ε.α.τ.α.λ.ι. (δικαλι).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; ...

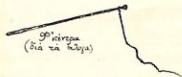
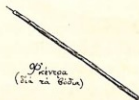
ρί.λ.ν.ε.μ. ταύ. α.κο.πο.ν. ε.τ.α.χ.υ.σ. μ.α.ί.
ε.μ.χ.ρ.α.ν.ε.μ. χ.υ.ρ.ί.τ.ε.ι. τ.α. ε.τ.α.χ.υ.σ. α.ι.α.ό. κ.α.τ.ω.
π.ρ.ο.ί. τ.α. ε.π.α.ν.ω. (ε.φ.ε.ρ.ρ.τ.α.ρ.ρ.ε.ε.ε.μ.)

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Π.ε.ρ.ί. τ.α. δ.ν.ο.μ.έ.ν.τ.α. β.ε.ρ.γ.α. ζ.ύ.λ.ι.ν.η. μ.α.ί. ε.μ.χ.ρ.α.ν.ε.μ. δ.ο.τ.ρ.
χ.ε. κ.ε.τ.ρ.α. ε.φ.ε.ρ.ρ.τ.α. β.ο.υ.κ.ε.ν.τ.ρ.α.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

.....

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... *6. α. ρ. ο.*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλῖα : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

... *ὁ ἴδιος ὁ γεωργός*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

*Ὁ κόπανος ἦτο ἐν χρῆσει διὰ τοῦ ἐλάχυν, διὰ
κεντρὰς ὁμοῦ παραγινῆται*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

*Δὲν εἶχε ἰδιαίτεραν ὀνομασίαν (καρπὸν) καὶ
ἐκ ξύλου βελανιδιάς βέ μῆκος δεῦν καὶ πᾶχος 10 ἐκ.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ καρπὸς Δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζῳῶν, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

...Діагноз: трамбоз.

23) Πότε το πρώτον έγινε χρήσις ἀλωαντοτικής μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὴν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς). 1952

β'. Λίχνισμα

1) Πώς λέγονται οι άλωνισμένοι στάχυες, έτοιμασμένοι διά τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διά τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἄλλαχοῦ: δικριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *μ.ο. λ.α.μ.α. ... ε.λ.ε.γ.ε.τ.ο. ε.κ.ε.ρ.ε.ο.*

που δεν έχονταν κατά, κωμικά δε.

ἐκεῖνο... οὐδὲν... ἐκδηλῆτετο (ἦτο...

αἱ λυγισμένοι καὶ καλὸ καλὸ καὶ ἔτο -

40. рік. Ліхвівка —

τοῦ δικηγόρου (Ἰ. Δανίου)

and *Acropora*
(E. *Acropora*)

τοῦ Γκιουάρ' (ἑξ Ἰνδου)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίγνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Σαχίνι... ἦτο... ἐπιμνηνεί... —

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.. *κατ' ἀρχαί... ἐργαλεῖο*

*μ.ε. τὸ... λεμετέρι (μ.ε. τὸ κατωτέρω) καὶ... ὅταν καθαρί-
σῃ το... ἄρ. κτῆ... ἀπὸ τὸ... ὄχυρο... μ.ε. τὸ... ζαλόφτιαρο....*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ἄνδρας καὶ γυναῖκα —

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τρανῆα). ἔχωρίζοντο μ.ε. τὸ... ἀλωναρόκινο —

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *Ἐκτρι-
βητο. μετ' τοῦ ἀλματοκόσκινου (μεγάλου κόσκινου)*

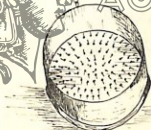
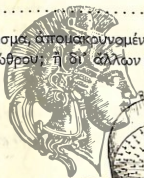
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

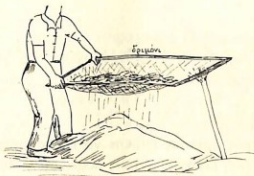
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον παλιὸν δερμάτινον

κόβρος ἢ ἀνύλος

δριμόνι

νων μετ' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετ' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Μετὰ τὴν λίσκωσιν.*

*ἤρχετο τὸ δερμόνικον (καυκίτικον) δύο φεράς. τὰ κύματα
ἦσαν ὁ σκελετοὶ ζυλινὰς καὶ ἡ λαοὶ ὁ πῶ. δου-
ρί. ἐκ δερμάτος. πῶ. π. μετὰ διόξορον. μετὰ πῶ.
ὁ πῶ. -*

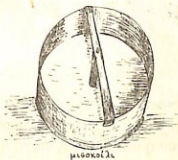
- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *Μετὰ τὴν καθαρίαν. εἶναι.*

*καὶ σκελετοὶ ζυλινὰς ὁ καρπὸς εἰς σωρόν. Μετὰ τὴν
πῶ. εἶναι ὁ σταυρὸς. λίσκωσις. κύματα. πῶ. πῶ.
Χριστὶ καὶ προκύνησις. εἶναι τὸν καρπὸν. -*

- 8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *ἴχνη μ. αὐτῶν*
τῆς δοκού ἀπὸ τὸ ἄλωνι.

μυσοκόλι

κουρελ

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωναίτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) *ἴχνη (ἴχνη) τῆς δοκού μ. αὐτῶν 10-15.*

α. καὶ ε. ε.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *ἴχνη (ἴχνη) τῆς δοκού μ. αὐτῶν 10-15.*

ἴχνη (ἴχνη) τῆς δοκού μ. αὐτῶν 10-15.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ... ἄχυρον... ἀποθνήσκει...
εἰς... ἀχυρῶνα. —*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Μετὰ τὸ ἀλώνισμα... ἐχωρίζοιτο... ὁ σπόρος. —

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΘΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Δεν... ὑπάρχειν... αὕτη... καὶ... ὑπάρχει...
τοιοῦτον ἔθιμον... οὐραῖ. —*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Άν ναί, από ποιον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξορκία, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΠΕΡΙΟΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Από: Προς: 54

ΠΡΟΣ
ΤΟΝ Ε. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ ΔΗΜ. ΙΧΘΥΕΙΟΥ
ΕΙΣ Παράκληση

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
21/6/63, 10
ΚΑΙ

Ἑρωτηματολόγιον
Κέντρον Ἑρῆνης Ακαδημίας Ἀθηνῶν

Κολλίεργεσι Διευθυνταῖσι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ καλλιέργεια τῶν εἰτηρῶν εἰς τὴν περιο-
χὴν Ἀργυροπόλεως τοῦ Νομοῦ Τραπεζούντης τῆς Μ. Ἀ-
σίας πρὸ τοῦ 1922 ἐγένετο ὡς κατωτέρω.

Κατ' ἀρχὴν τὰ προσιζόμενα εἰς τὴν καλλιέρ-
γειαν τῶν εἰτηρῶν ὄργανά τινά ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ παλαιο-
τον λεγόμεν καὶ διεκχυρίζοντο τῶν ὀρεινῶν τη-
μάτων τὰ ὁποῖα προωρίζοντο διὰ τὴν κτηνο-
τροφίαν (βοῦς, αἰγροπόδια). —

Τὰ ὀρεινὰ τὰ αὐτὰ ἐνήκον εἰς κατοίκους
τῆς περιοχῆς αὐτῆς καὶ ἐκαλλιέργουν μετὰ τῶν
λοιπῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τιν. —

Μετὰ τὸν πόλεμον, τὰ ὄργανα τὰ ἐκείνα διέφυγον
ὅμοι μετὰ τῇ πατρικῇ οἰκογενείᾳ τιν (πατριαρ-
χικὴν εὐετησίαν) καὶ μόνον μετὰ τὸν θάνατον τῶν
γονέων τιν, διέτεκεν τὴν ἀρχιεπὶν (πατρικὴν)
περιουσίαν. —

Εἰς τὰ μέρη αὐτά, ἡ ἐπορὰ τῶν εἰτηρῶν ἤρ-
χισεν τὸν φεβρουάριον, διότι ἔπαυε πάλιν πρὸς
τὰ χειμῶνα καὶ ἂν ἐπληρώσαντο ἐκπύρην ὅσο
ἐπόμενον. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Πρὸ τῆς σπορᾶς ὁ γεωργὸς ὄργωνε (δου-
λευε) τὸ χωράρι του τρεῖς φορές σταυρωτό-
μῶς καὶ ἀνακατεύει καλὰ τὸ χώμα καὶ κα-
θαριεῖται ἀπὸ τὰ διάφορα χόρτα ποὺ τυχρὸν ἐπιρ-
χον. —

Τὴν πρώτη φορά ποὺ τὸ ὄργωνε ἐλέγχετο αἱ
(πρῶτο) ὄργωνα· τὸ δεύτερο ὄργωμα ἐλέγχετο
διβόλιμα (διβολίζω καὶ ἐστὶν ποιτιακὴ διάλεκτος)
καὶ τὸ τρίτο ἦτο τὸ τελευταῖο καὶ ἀπετελεῖ τὴν
ἀνακατάστασιν τῆς σπορᾶς. —

Σπορά

Ἐκάστη γεωργὸς, κατὰ προτίησιν ἤρχισε
τὴν σπορὰν τῶν σιτηρῶν τοῦ ἡμέραν δευτέραν
καὶ δὴ πρωτὰς ὥρας, μετὰ τὴν ἀναταλήν τοῦ
ἡλίου. Ἀπέφυγε δὲ τὴν Τρίτη. —

Τὸ πρῶτον ἐκινῆσθαι γιὰ τὴν σποράν, ἔ-
τοιμαδε ὄλα τὰ σκεύη του ἦτοι: τὸ ἄλλοτρι-
τον, τὴν τροφὴν τῶν ζώων, τὸ δίδωκ (διδῶμι)
μετὰ τὸ ὅποιον ἐσπέρη τὸν σπόρον ἀφ' οὗ
τὸ ἐφορτῶντο στοῦ ὥμου του, τὸ βουκέντρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(Βουκέπτρα) καὶ κόμηντας τὸν σταυρὸ τοῦ
ἐξεκινούσε γιὰ τὸ χωράφι. —

Ὅταν ἔφτανε στὸ χωράφι τοῦ, ἔκοψε
γιὰ σπορίδι καὶ μετὰ ὁδοῦ ἔπαιρνε τὸ
διδάχ ε' ὥκρια τ' (τὸ διδάχ στου ὠχμοῦ τοῦ)
στεκόταν πρὸς τὴν ἀνατολή, ἔραχνε τὸ σταυρὸ
τοῦ τρεῖς φορές λέγοντας Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστέ καὶ ἤρχιζε τὰς σπορὰν. —

Μετὰ τὴν σπορὰν, ἐκέρραζε μὲ τὸ ὄργανον
ἀκρόαρι καὶ εἰς ἐλάττωσι ἀφαιρῶντες ἐνέ-
νετο καὶ ἐβάρυνε. —

Τὸ ὄργανον τῆς ἐποχῆς πρὸ τοῦ 1922
ἦτο ζυλινὰ ἐξ ὀλοκλήρου ἐκτός ἀπὸ τὸ
ὕνι ποὺ ἦτο βιδηροῦν.

Ἐπῆρχον εἰδικοὶ τεχνῖται (αὐτοὶδεῖς) ποὺ
κατεργάζοντο τὰ ὄργανα τῶν γεωργῶν. Κάθε
χωριὸν ἐστῆς εἶχε καὶ τὸν ἰδικὸ τοῦ μόντου.
Ἐργαζία τὰ ὁποῖα καὶ ἐχρησιμοποιοῖ ὁ
τεχνίτης ἦσαν ζυλουργικά αἷ ἐκ τῆς φύ-
σεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ. Τοιαῦτα ἦσαν:

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ πριόνι, ἡ ἀρίδα, ὁ ζυλογόχος, τὸ σκεπάρνι, τὸ τεγκούρι καὶ τὸ ρινί (λίμα). —

Ἡ βάρφα ἡ ἐποῖα ἐπὶ οἷο ἐχρησιμοποιεῖτο, ἦτο αὐτοσχέδιον καὶ τὴν κατεπεύδατε καθε γειωχός ὡς τὸ κατωτέρω σχέδιον:

Δηλαδή ἀπαιτεῖτο ἀπὸ μίαν βάρφην (ράχη) ~~ἀπὸ τὴν ἐποῖαν~~ καὶ ἴσως ἀπὸ γειωχὸν καὶ ἦσαν πηραδέντοι οἱ νορμοὶ (τα κλάδα) τῶν ἀπανθῶν καὶ πιὸ μαρσὸς δὴ ἦρχε μίση δολιχό ἀπ' οὗου τὴν ἐ-
 φερων τὸ δῶα. Πίσω δὲ ἦσαν τὰ ἀρχαῖα (τὰ ὁποῖα καὶ ἰσοπέδωναν τὸ χωράφι. —

Θέρος

Τὸ θέρος τῶν διμεπριακῶν ἐγένετο κατὰ τὸν Αὐγούστο.

Ὅταν ἦρχετο ἡ περίοδος τοῦ θεριόφου, ὁ γειωχὸς εἶχε ἀπὸ καιρὸ ἔτοιμα τὰ σύνθερα τοῦ ἦτοι: ἐλίγια (πολαφοριές) γιὰ νὰ μαζεύῃ πολλὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

στάχυα καὶ τὸ προσφύλαγμα τῶ δάχτυλα τοῦ
ἀπὸ τὸ δρεπάνι, τὸ παλόν (δρεπάνι γὰρ τὸ
ὁποῖον ἔχουσιν τὰ στάχυα καὶ τὸ ρινί
(λίγα) καὶ τὸ ὁποῖον ἀκόνιζε τὸ δρεπάνι
τοῦ, κερὶν (κόβα). —

Ἡ παλακαριὴ ἦσαν ζύλινοι τύποι προσφύ-
λακται στὸ δάχτυλα τῶν χειρῶν τὸ ὁποῖον
κατακλύσκειν ἐλπίδα καὶ δυνάμει. —

Τὸ δρεπάνι εἶχε ξύλινη χειρολαβή ἢ το
αἰνιγματική, χωρὶς ἐπίτιμα καὶ τὸ κατε-
σκευάσε ὁ εἰδηρὸς. —

Ἀπὸ κάθε ἐπίτι, πηγαῖνοι στὸν θερισμό ὅ-
σα μέλη ἠδύνατο (ἀνδρες, γυναῖκες, κορίτσια
καὶ ἀγόρια). Ἐθέρισαν τὸ χωράφι πηγά-
τα-τήματα καὶ παρέδωκαν πρὸς τὰ τέλει-
ον πρῶτος.

Σκάτῃ τῇ διάρκειᾳ τοῦ θερισμοῦ, ἡ γῆ
γύου ἀντιπαλοῦσε ἀπὸ τῆς χαρούμενης φωνῆς,
τὰ γέλια καὶ τὰ τραγούδια τῶν θεριστῶ-
ν. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δὲν ὑπῆρχαν εἰδικὰ τραγούδια γιὰ τὸ
θεριερό, ἀλλὰ ἔδωκαν διάφορα, ὅπως
οἰνοποιεῖα, ἀρωματικά κ.λ.π. —

Ὅταν ἐπρόκειτο τὸ τελειῶσαι ὁ θερι-
ερός ἄφηναν ἓνα μικρὸν τμήμα ἀπὸ τὸ
καλύτερον χωράσι τοῦ θεριερό. Τελειῶνται
τὸ θεριερό καὶ αὐτό, ἀφού πρῶτο ἔ-
παυσαν σταυρὸ θεριερόται το καὶ ὅταν
τὸ ἐπλεῖωναν τότε ἔπρηνον ὅλοι οἱ
ΘΕΡΙΟΤΑΙ καὶ **ΚΑΡΑΝΤ** τὸν (ἀρνηθῆναι)
μηνεῖται στον νοικοκύρη (ἀφεντικό) γιὰ τὸ
τοῦ δωρεῖν μὲ τὴν εἰρή του. —

Εἰς ἀπὸ τοῦς ἐρχόται (θεριεταί) κατὰ προ-
τίμησιν ρωμαίος, δὲν ἐδέχοντο αὐτοὶ ἀλ-
λὰ ἔδωκε τὰ ἐτάχια χρησιμοποιοῦντας
γιὰ δετικό ἀπὸ τὸ ἴδιον τὰ ἐτάχια. —

Στὸ τέλος τῆς ἡμέρας ὅλοι οἱ θεριεταί
μαζί, συνεκέρωνον τὰ θεμάτια εἰς γιάν
ἢ δύο θέσεις ἀνάλογα μὲ τὸ ἀριθμὸς τῶν
δεματιῶν καὶ ἔπαυον θυμεωνιές γιὰ τὴν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ὅποῖες ἐπὶ τῆς εἰδικεύοντο οἱ ἄρρενες κυ-
ρίως. —

Ἡ θυγατὶς ἐγένετο αἰωνική. —

Μετά τὸ τέλος τοῦ θέρους οἱ
τὰ θέρμενα ἐτόχου συγκεντρώνοντο εἰς τοὺς
ἀλωτοτόπους. —

Ἡ ἀλωτοτομία

Κάθε χωρὸς εἶχε καὶ τὸ ἀλῶνιον
τοῦ ποῦ ἦτο συνηθὺς ἐν ὑψηλῇ σκεπῇ
ἀπὸ τοῦ πλάτους οἱ ἀλῶνιοι.
Ἐκεῖ ἐγένοντο οἱ ἀλῶνιοι (συγκεντρωτικοί)
θυγατῆς. —

Τὸ ἀλῶνι ἦτο χωματῆριον καὶ γύρω-γύρω
συνηθὺς ἐτοποθέτουσαν πύργους μεγάλαις ὀρθύαις
γινόμεναι καὶ γύρω ὁ πόρος παρὰ τὸ ἀλ-
ωτοτόπον ἀλλὰ καὶ τὸ γῆρας τὸ δυσκολύνεται
να γένηται ἀπὸ τὸ ἀλῶνι. —

Ἐπὶ τὸν ἀλῶνιον τὸν ἀλῶνιον, ἐπαθεῖσαν
μὲν τὸ γένος τὸ ἀλῶνι ἀπὸ τοῦ πύργου, καὶ
καὶ τὸ ἔχριον μὲν ἀπὸ τοῦ πύργου καὶ ἀπὸ τοῦ πύργου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

καὶ κορυφὴ βουν, γιὰ τὸ συγκρατεῖται
ὁ ὁρὸς καλὴν. —

Από μία θυρωρία έστρωσαν στοίχια στο δάσιν
πρωί-πρωί με τὸ πασσαλὶα (κατσάλια) πρὸς τὸ κέντρον
καὶ ὕστερα ἤρχιζε τὸ δάσινισμα ἕως ὅτου ἐκοῖποντο
τὰ στοίχια καὶ ἀνεχωρίζετο ὁ οὐδὸς ἀπὸ τὸ
ἄχρον. —

Διὸ τοῖς ἀλκιμοῖς εἶχε τὸ κατὰ ἐργασίαν
τὴν δουράν μήκου ἑκπίνου μήτρας καὶ ἡλ-
τὰ 80 χιλ. ἔκ. κατὰ ἐργασίαν εἶχε δουράν μήτρας
ἢ μικρὰ σιδερά ἐλαφύτα μὲ τὰ ὅποια ἐκ-
πύοντα τὰ στόχους. —

Γιὰ τὸ γύρισμα τοῦ αἵματος εἶχαν τὸ δίκρυν.
καὶ γιὰ τὸ λικνίσμα τὰ λευτέρια καὶ τὸ
στύρια. Τέλος γιὰ τὸ πέλικο παθάρισμα
ὑπῆρχαν τὰ κόκκινα μέγιστο καὶ μικρό
(λουροκόκκινο) ποὺ ἦσαν ἀπὸ δόρυα (λαυρί)
ζῶων μὲ μεγάλας ἢ μικρὰς τρύπας. —

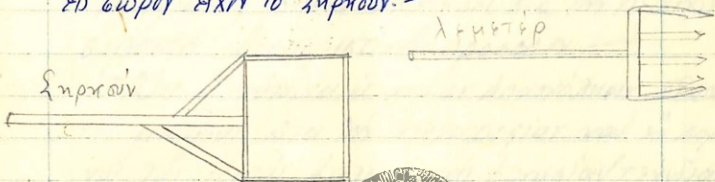
Τὰ κότταρα ποὺ ζεύον τὰ ζεύον γιὰ
πρὸς τὰν γαλὴν τὰν. Γιὰ τὰν μὲτρον τὴν

AKAΔHMIA

AOHNΩN

Παραμυή των ἐκρηγισμοῦσαν εἰδικὰ μετρίαν
ὄργανα «κότ» μέγεθος ἐκμετροῦ πτενέας μὲν
10-15 ὀκτώδες. Ἡ δὲ γὰρ μαζεύσων τὸ ἀλυσισμὸν εἰσέρχεται
εἰς ὥρον εἶχε τὸ ζυγκόν. —

Ὅταν ἐτελείωντο τὰ ἀλυσισμὰ, εὐτακτικῶς
ἀκτα εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἀλυσισμοῦ ἐλθόντες
ὥρον καὶ ἤρχισεν τὸ ἀλυσισμὸν. —

Ὅταν δὲ τελικὸν ἐκτελείετο ὁ παρῶν
τότε ἐμετράτο μὲν τὸ κότ καὶ ἀποσπένετο
εἰς τὸ ἐπίτι εἰς εἰδικὰ πρὸς τοῦτο ἀγνοί-
ρια. —

Δὲν εἶδον τίποτε: γὰρ ἀποσπένετο ἢ πομπή
μόνον ὃ δεκατιετή ἤρχετο καὶ ἐπαύετο τὴν
ἀναλογίαν δεκάτη. —

Παράλληλα πρὸς τὴν καλλιέργειαν τῶν
ἀγρῶν ἐπεδίδοντο καὶ εἰς τὴν ἀγρονομίαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

των διὰ «βωτικῇ κόπρῳ» καὶ ὅτι τὰ
χημικά λιπάσματα δὲν ὑπάρχουν τότε. —

Οἱ κάτοικοι ἤρχοντο καὶ ἐπὶ τῆς κτη-
νοτροφίας ἣ ὁποῖα ἀνεπτέθη διὰ τὴν περικύ-
βερτὴν βιοποριστικὴν πρόωδον. —

Ὅλοι οἱ κάτοικοι ἢ κυρίως ἀνασχόμενοι εἶχον
τὴν γεωργίαν, εἴτε τὴν κτηνοτροφίαν καὶ εἰ πορφε-
ρῶν τὰ λοιπὰ βιοτεχνικὰ ἔργα (τεχνίται·
χαλκουργοί, σιδυρῆς, κ.λ.π.). —

Ἐπὶ τῇ περικύβερτῇ αὐτῇ δὲ ὑπάρχοντες
κτῆμονες (τοιγλοκοῦχοι). —

Πάντες οἱ κάτοικοι ἢ καὶ οἱ γέροι καὶ αἱ
γυναῖκες ἤρχοντο συνεχῶς ἐπὶ τὰ ἐκάστοτε ἐ-
ποχικὰ ἔργα τῶν. —

Τοὶ σιδυρῆς ἄρτοροι ἐχρησιμοποίησαν
τὸ πρῶτον ὅταν ἤλθον ἐν τῇ Ἑλλάδι (1922)
καὶ ἦτο μονόχειρο, μονόχειρο, ἢ διπλόχειρο
καὶ ἀπαικτεῖτο ἀπὸ τοῦ ξύου κύρια μέρη.
Τὸ στοβάρη, τὸ χερσὺν, τὴν μάνα, τὴν ρόδα,
τὸ ὄνι, τὴν βίδα, τὸν ἄξονα, τοὺς γάντζους,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τὸ Γενερό καὶ τῇ οὐρᾷ. —

Χημικὰ λιπώματα τὸ πρῶτον ἐκρημμοποιήθησαν μετὰ τὸν ἐπαναπατρισμόν ἀπὸ τοῦ κομμουνιστοδυσμορφισμοῦ (1950). —

Βιολογικὰ μηχανήματα ἐκρημμοποιήθησαν ἐπίσης κατὰ τὸ ἔτος 1950 ἐν γαλλικῇ μηχανήματα καὶ τρακτέρ, σπορτικὲς μηχανές, θερμαντικὲς μηχανές μετὰ τὸ 1960. —

Τὰ ἀνωτέρω ἐκράνησαν ἀπὸ τὰς μαρτυρίας
 ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΕΤΩΝ 61
 ἀπόφοιτοι δημοτικῶν σχολῶν ἐν Ἀργυρουπόλει Νομοῦ Τραπεζούντος - Μ. Θεσσαλίας (πόντος).
 2) Λαίβρας Νικολαΐδης ἐτῶν 80 ἐξ Ἀργυρουπόλεως - Τραπεζούντος - Μ. Θεσσαλίας. — Ἐξεπατρίσθησαν δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1922. —

[Μιχαὴλ Θ. Παπαδόπουλος, διδάσκαλος
 Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐκίνητο ἀπὸ 1-10 Ἰανουαρίου 1940]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ἀναγνωστοπούλου 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

περί συλλογῆς ὕλης διὰ τὴν σύνταξιν Λαογραφικοῦ
Ἀτλαντος τῆς Ἑλλάδος

Ἀποστέλλεται συνημμένως ἐρωτηματολόγιον διὰ τὴν σύνταξιν Λαογραφικοῦ Ἀτλαντος τῆς Ἑλλάδος, ὃ ὁποῖος θὰ ἀποτελέσῃ κατόπιν μετὰ τῶν ὁμοίων ἐξ ἄλλων χωρῶν τὴν βάσιν τῆς συνθέσεως εὐρυτέρου Εὐρωπαϊκοῦ.

Τὸ ἐρωτηματολόγιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον παρακαλοῦμεν νὰ ἀναγνωσθῇ μετὰ προσοχῆς, ἀφορᾷ α) εἰς ζητήματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν σποράν, τὸν θερισμόν καὶ τὸν ἀλωνισμόν, πρὸς δὲ καὶ διὰ τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐν χρήσει μέχρι τοῦ 1920 (ἢ εἶναι καὶ μέχρι σήμερον) κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας, ὡς καὶ τὰ συνδεδεμένα πρὸς αὐτὰς ἔθιμα (ταῦτα δύνανται νὰ εἶναι ἐν χρήσει ἀκόμη καὶ σήμερον)· β) εἰς πυρᾶς (φωτιές), αἱ ὁποῖαι ἀνάπτονται εἰς δημοσίους χώρους (π.χ. εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χωριοῦ ἢ εἰς τὸν περίβολον τῆς ἐκκλησίας, εἰς σταυροδρόμια κλπ.), εἰς τινες δὲ τόπους καὶ ὑπερπηδῶνται δι' ὑγείαν κλπ. τῶν κατοίκων.

Αἱ πληροφορίες διὰ τὴν πλήρη καὶ ἀκριβῆ συμπλήρωσιν τοῦ ἐρωτηματολογίου συνιστᾶται νὰ ζητηθοῦν ἀπὸ ἀρμόδια πρόσωπα, ὡς τοιαῦτα δὲ ἐκ τοῦ γεωργικοῦ καὶ τοῦ ποιμενικοῦ πληθυσμοῦ εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα διατηροῦν ἀκόμη ἐν χρήσει ἢ εἰς τὴν μνήμην των πιστότερον τὼς παλαιότερους τρόπους τῆς καλλιέργειας καὶ τὰ σχετικὰ ἔθιμα, ὡς ἐλέχθη ἤδη, μέχρι τοῦ 1920, παρὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἀργότερον τοῦ σιδηροῦ ἀρότρου διὰ τὴν σποράν, ὡς καὶ μηχανῶν διὰ τὸν θερισμόν καὶ ἀλωνισμόν.

Ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ χρονικοῦ ἐρίου, ἦτοι περὶ τοῦ γεωργικοῦ βίου καὶ τῶν πυρῶν μέχρι τοῦ 1920, προκύπτει ὅτι αἱ σχετικαὶ πληροφορίες δεόν νὰ ζητηθοῦν ἀπὸ πρόσωπα εἰς ἡλικίαν ἄνω τοῦ 50οῦ ἔτους.

α) Προτού ἐπιχειρηθῇ ἡ καταγραφὴ τῆς ἀπαντήσεως εἰς ἕκαστον ἐρώτημα, συνιστᾶται νὰ προηγηθῇ εἰς ἰδιαίτερον τετράδιον λεπτομερὴς περιγραφὴ τοῦ γεωργικοῦ βίου ἀπὸ τῆς προετοιμασίας διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν μέχρι τοῦ ἄλωνισμού καὶ τῆς ἀποθηκεύσεως αὐτῶν. Εἰς τὴν ἐκτενῆ περιγραφὴν αὐτὴν τῶν γεωργικῶν ἀπασχολήσεων εἰς κάθε τόπον μέχρι τοῦ 1920 καὶ μετὰ τὴν χρονολογίαν αὐτὴν μέχρι σήμερον (τὴν περίοδον 1921—1968) δεόν νὰ σημειώνωνται αἱ μεταρρυθμίσεις ποὺ ἔχουν γίνῃ (δηλ. ποῖα νέα ἐργαλεῖα ἔχουν εἰσαχθῇ, π.χ. τροποποιήσεις τοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς σιδηροῦν, νέα σκαφικά ἐργαλεῖα, μηχαναὶ σπορᾶς, θερισμοῦ καὶ ἄλωνισμού κλπ.) καὶ ἀπὸ ποῖον ἔτος περίπου, νὰ παρατίθεται δὲ καὶ σχεδιαγράφημα ἢ φωτογραφία τοῦ ἀρότρου, τοῦ ζυγοῦ, τοῦ ἄλωνιου, τῶν ἄλωνιστικῶν μέσων, τῶν διαφόρων σκαφικῶν ἐργαλείων (διὰ τὴν σκαφήν, τὸ διβόλισμα, τὴν ἰσπέδωσιν τοῦ ὠργωμένου ἀγροῦ), τῶν σκευῶν μετρήσεως τῶν δημητριακῶν (σίτου, κριθῆς κλπ.) κ.ἄ.

Ἰδιαίτερα δεόν νὰ καταβάλλεται φροντίς, ὥστε ἡ περιγραφὴ νὰ γίνεταί, εἰ δυνατόν, εἰς τὴν γλῶσσαν (διὰλεκτον) τοῦ τόπου, πρὸ παντὸς δὲ νὰ παρατίθεται ἡ τοπικὴ ὀρολογία διὰ τὰς ὡς ἂν ἐργασίας, ἐπίσης τὸ εἰς ἕκαστον τόπον ὄνομα τῶν ἐργαλείων καὶ τῶν σκευῶν, ὡς πρὸς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται, π.χ. τοῦ ἀρότρου, τοῦ ζυγοῦ, τοῦ ἄλωνιστικοῦ μηχανήματος κ.ἄ.

Εἰς τὸ τέλος τῆς περιγραφῆς νὰ σημειώνεται ἀπαραιτήτως ὁ τόπος ὅπου ἐγένετο ἡ συλλογὴ, τὸ ὄνομα καὶ ἑπὶ ὠνυμον τοῦ πληροφορητοῦ γεωργοῦ ἢ ποιμένου (ἐπὶ γυναικὸς καὶ τὸ πατρικόν της ἐπίθετον, π.χ. Μαρία Κ. Καραχάλιου, τὸ γένος Δημ. Κοντοπόδη), ἡ ἡλικία ὡς καὶ αἱ γραμματικαὶ γνώσεις ἐκάστου. Ἐπίσης τὸ χωρίον ὅπου οὗτος ἐγεννήθη, ἂν δὲ ἐγεννήθη εἰς ἄλλην περιοχὴν, τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ἐγκατεστάθη εἰς τὸν τόπον ὅπου γίνεταί ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐρωτηματολογίου. Ἐπὶ προσφύγων ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, Ἀνατολικῆς καὶ Βορείου Θράκης, ἐκ Μοναστηρίου Γιουγκοσλαβίας ἢ ἐκ Βορείου Ἡπείρου, νὰ σημειωθῇ ἐπακριβῶς ὁ τόπος ἀπὸ τὸν ὁποῖον οὗτοι κατάγονται καὶ τότε ἀκριβῶς ἐξεπατρίσθησαν (τὸ ἔτος 1923, προηγουμένως ἢ κατόπιν ;). Αἱ πληροφoρίαι ἐκ τῶν προσφύγων τούτων θὰ ἀφοροῦν οὕτω τὸν γεωργικὸν βίον εἰς τὸν τόπον των πρὸ τοῦ 1922.

Σημειώσατε ἐπίσης ἐν τέλει ἐντὸς ἀγκυλῶν [] τὸ ὄνομα σας, ὡς συλλογέως, τὴν ἰδιότητά σας καὶ τὴν χρονολογίαν ἐκτελέ-

σεως τῆς συλλογῆς' (π.χ. Κωνστ. 'Ι. Δημητρόπουλος, διδάσκαλος. 'Η συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς 13—17 Νοεμβρίου 1968).

Μὲ βάσιν τὴν λεπτομερῆ περιγραφὴν αὐτὴν εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς εἴπομεν, θὰ ἔχη ληφθῇ ἀπαραιτήτως ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἐρωτηματολόγιον, θὰ καταγραφοῦν κατόπιν μετὰ προσοχῆς αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὰς ἐρωτήσεις εἰς αὐτό, θὰ παρατεθοῦν δὲ καὶ σχετικὰ σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφία.

Νὰ καταβληθῇ ἰδιαίτερα προσοχὴ πρὸς συλλογὴν τῆς ὡς ἂν ὕλης καὶ ἐκ τῶν συνοικισμῶν προσφύγων, ὡς ἐλέχθη, πλημ. τῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν ἐξ Ἀνατολικῆς Θράκης, Βορείου Θράκης (ἦτοι Μελενίκου, Νευροκοπίου, Φιλιππουπόλεως, Ἀγχιάλου κ.ἄ.) καὶ ἐκ τῶν προερχομένων ἐκ τῆς περιοχῆς Μοναστηρίου (Βιτόλια) καὶ Βορείου Ἡπείρου (Ἀργυροκάστρου, Δροπόλεως κλπ.).

β) Ἀντιστοίχως πρὸς τὰς πληροφορίες περὶ τοῦ γεωργικοῦ ἐν γένει βίου, ὡς ἀνωτέρω, παρακαλεῖται ὁ συλλογεὺς, ὅπως ἀναφέρῃ ἔτι εἰς ποίας ἡμερομηνίας τοῦ ἔτους καὶ περιστάσεις (π.χ. τὸ ἐσπέρας τῆς 23 Ἰουνίου ἢ τῆς 31 Αὐγ., τὰς Ἀποκρείας (ἐσπέρας τῆς Κυριακῆς τῆς Τυροφάγου), ἐσπέρας τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, κατὰ τὸ Πάσχα κ.λ.π.) ἀνάπτονται φωτιεὶς εἰς δημοσίους χώρους, αἱ ὁποῖαι ὑπερπηδῶνται ἢ λαμβάνουν χώραν χοροὶ περὶ τὴν πυρὰν κλπ. Εἶναι ἀναγκαῖα ἡ λεπτομερὴς περιγραφή τῶν ἐθιμικῶν πυρῶν τούτων, ὡς πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν, τὸν χρόνον ἀφῆς αὐτῶν, τὰ τελούμενα κατ' αὐτάς καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς δοξασίας τοῦ λαοῦ. Ἐπίσης ἂν τελοῦνται καὶ σήμερον ἢ ἂν δὲν γίνωνται, πότε ἔπαυσε τὸ ἔθιμον.

γ) Ὅπου εἰς τὸ ἐρωτηματολόγιον δὲν ἔπαρκει ὁ κενὸς χώρος διὰ τὴν καταχώρισιν ἐκάστης ἀπαντήσεως δύναται ὁ συλλογεὺς νὰ χρησιμοποίησιν πρόσθετον φύλλον χάρτου, σημειῶν ὅμως ἐπ' αὐτοῦ τὴν σελίδα καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐρωτήματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ προσθήκη.

δ) Ἡ συλλογὴ, ὡς ἀνωτέρω, τῆς ἐν λόγῳ ὕλης καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐρωτηματολογίου παρακαλοῦμεν νὰ ἐκτελεσθῇ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς παραλαβῆς του καὶ ἐπιστραφῇ τὸ ἐν λόγῳ ἐρωτηματολόγιον μετὰ τοῦ χειρογράφου τῆς συλλεχθείσης ὕλης εἰς τὸ Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας.

ἈΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ